

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1553. usque ad annum 1557

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1771

VD18 9011857X

§. 13. De Jure Canonico.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66565)

Altera autem accusatio contra Gallos intentata adhuc minus firma substitit; cum ex omnibus Europæ Regnis sola Francia inter Libertinorum impietatem, ac adulterinæ pietatis superstitionem ex æquo mediam viam tenere noverit; semper enim plures in Galliis, quam alibi reperti fuerunt, atque adhuc dum reperiuntur Scriptores, magis excellentes, magisque iu Religione imbuti: ii vero, qui de fide perperam scripserunt, semper pauciores quam alibi fuere deprehenfi. Enimvero Galli, qui Theologiæ operam dederunt, omni tempore non modo summo in pretio habebantur, sed etiam inter primos totius Orbis Theologos recensiti fuere, quippe eorum decisionibus populus, exteri Principes, imo ipsi etiam Pontifices non semel acquiescebant, non equidem, ac si eorum auctoritati cedere tenerentur, sed id fiebat, quod ipsis specialia illorum merita, ac scientiæ præstantia perspecta essent.

§. XIII.

De Jure Canonico.

Nec minus erat in Gallis Theologis scientia Juris Canonici, cujus studium omni tempore post sacræ Scripturæ, sanctorumque Patrum cognitionem oppido necessarium reputabatur. Equidem

dem Galli ad jus Canonicum non revocant Ultramontanas opiniones, jurisdictionis abusus, decisiones, aut regulas, quæ duntaxat privatorum commodis, ac sinistrae potestatis usui innituntur; ejusmodi enim res Gallis nonnisi ad impugnandum cognitæ sunt: ast ex eadem hac ratione probatiores juris Canonici Doctores audiunt, si enim hoc studium in se spectetur, nil aliud complectitur, quam legum, ac disciplinæ Ecclesiasticæ scientiam, quam Galli profundius, ac cujuscunque alterius Regni Doctores callent: eapropter ob venerationem, quam Canones ex se ipsis, & juxta eorum argumenta considerati deponunt, semper majori solertia, quam quivis alius populus ad hoc studium incitati sunt, persuasi, quod Canones in se ipsis spectati nil aliud sint, quam leges Ecclesiæ cujus Sponsus, & Caput est Christus Dominus: si vero secundum eorum argumenta vel quoad illorum finem considerentur, quotiescunque quamdam fidei controversiam deciderunt, ejusdem auctoritatis sunt, ac veritates supernaturales, quas nobis manifestant, dum vero circa morum doctrinam quædam dubia resolverunt, hacque definitione edocuerunt, qua ratione Deus, ac proximus sit diligendus, vel mores instituendi &c., tunc meritum suum a

Gibert. In-
stit. au droit
Canon. tit. I.E

ritate, cujus exercitium docent, assequuntur: quapropter Galli æquali ferme reverentia receperunt Canones, qui eo fine conditi sunt, ut Christiani ad fidem, moresque suos juxta Dei Verbum, ac Ecclesiæ definitiones, instituendos etiam pænis sacris constringantur, quinimo illos quoque Canones reverenter acceptant, qui duntaxat de disciplina agunt, cum eorum quivis cum ipsa fide, vel morum doctrina quemdam nexum habeat; disciplina enim duntaxat eo fine est instituta, ut probi mores, necnon reverentia tam personis, quam rebus Deo sacratis debita conservetur: nec etiam eorum Canonum, qui abrogati fuere, numerus adeo copiosus est, prout passim spargitur, & quamvis re ipsa adeo ingens foret, quis in Historia Ecclesiastica tam peregrinus erit, ut non tempus, occasionem, & rationes agnoscat, propter quas ejusmodi Canones fuerint conditi? aut cur, & qua ratione fuerint abrogati: aliunde vero Canones, qui ad fidem spectant, ac prima morum principia complectuntur, hodie dum subsistunt, semperque suum robur retinebunt, cum ea, quæ continent, variationi obnoxia non sint. Inter Canones autem disciplinam concernentes, ac mutationibus subjectos plures adhuc numerantur, qui vel integri, vel quædam

dam illorum partes in Galliis servantur: tam horum vero, quam illorum cognitio eo minus Theologum fugere debet, quo minus juris Canonici studium in nullo ferme capite differt a studio Conciliorum, quæ in Historia Ecclesiastica, & sanioris Theologiæ studio tam honorificum occupant locum. Hæ demum sunt rationes, quibus permoti Franciæ Theologi huic scientiæ incumberebant, idque fiebat ab iis non ex eo fine, ut privatæ consulerent utilitati, prout tamen id Italiæ Doctoribus usuvenit, sed ut se ipsos ampliori doctrina imbuerent, ac Ecclesiæ utilitatem procurarent. Equidem hoc studium per plura sæcula in Galliis fuit neglectum, tandem vero tribus, aut quatuor abhinc sæculis illius necessitas fuit detecta, ut novo ardore restauraretur: præcipue tamen illius scientia in Constantiensi, & Basileensi Conciliis commendabatur, ac varia decreta a Tridentino condita inducebant, ut hujus scientiæ antiquitas magis seria applicatione examinaretur, indeque manifestum fieret, an novi Canones veteribus consonent, vel quantum ab ipsis differant. Ceterum qua ratione nuperi Concilii decreta, quæ Ecclesiæ Gallicanæ libertatibus, ac hujus Regni principiis adversantur, absque hujus studii adjumento cognosci potuissent,

& quomodo statuta a Gallis acceptanda discerni valuissent ab illis, quæ rejicere oportuit? imo qui ea, quæ saltem in jure Canonico præcipua sunt, ignorat, quodammodo in ipsa Ecclesia peregrinus est: quo enim pacto leges, quas non cognoscit, observabit? qua veneratione recipiet consuetudines, quas ignorat? quomodo scire poterit, quid sit Papa, Cardinalis, Episcopus, vel Presbyter, quale inter eos discrimen intercedat, quam ampla, vel restricta sit cujusvis jurisdictio, ac denique quinam sint ceteri illorum, qui Clerum constituunt, gradus, officia, jura &c.? Ex his facile deprehenditur, quod absque hac cognitione media illorum, quæ ipsum genus humanum respiciunt, pars ignoretur: unde quo magis Ecclesiasticæ auctoritatis abusus invalescebant, eo major erat hujus scientiæ necessitas. Porro haud parum Franciæ Regum utilitati non raro exinde provisum erat, quod viros, qui huic scientiæ totis viribus vacabant, in regno suo aluerint, & Gallici Senatus, quantum eorum auctoritati datum erat, hanc scientiam ideo excolere studuerint, ut validius Regum suorum jura propugnare possent contra ausus jurisdictionis Ecclesiasticæ, quæ quandoque falcem suam nimis immoderate in alienam messem mittebat.

Vicis-

Vicissim Ecclesiæ hoc studium per-
utile erat; hujus enim subsidio origi-
nem, naturam, ac jurium suorum am-
plitudinem demonstrare, atque iniquas
eorum usurpationes in ignorantia ævo
factas præpedire poterat, simulque illo-
rum audaciam reprimere, qui nonnisi
sua ambitione, vel perversis opinionibus
freti profana potestate abuti præsu-
munt. Insuper in quibusdam regioni-
bus cautum est, ne quis ad dignitates
Ecclesiasticas admittatur, nisi habita
profectus sui ratione ad eas singulari
hujus scientiæ studio sese idoneum red-
diderit: hæc communis est inter Italos
consuetudo, prout nuper meminimus:
verum hoc idem studium ejusmodi li-
mitibus minime circumscribendum vi-
detur, imo qui duntaxat eo ex fine
huic scientiæ incumberet, is stimulo, qui
Christianum minime decet, ad hunc la-
borem incitaretur: unicus enim cujus-
libet hominis sensati finis esse debet, ut
per quodcunque studium duntaxat judi-
cii soliditatem, integritatemque, nec-
non debitam pro propria, ac proximi sa-
lute utilitatem acquirat, certumque est,
quod honestus ejusmodi finis majori
facilitate in juris Canonici, quam in cu-
juscunque alterius profanæ scientiæ
studio obtineri valeat, quamvis omnes
scientiæ recto usu acquiri, illæque ad
Eccle-

Ecclesiæ, vel Reipublicæ commodum, atque æternam cujusque salutem impendi valeant.

§. XIV.

De Historiæ Ecclesiasticæ studio.

Juris Canonici studium absque Historiæ Ecclesiasticæ subsidio semper mutilum erit; hæc enim ad Theologiam omnino necessaria est; porro Historiam Ecclesiasticam voco illam, quæ descripta exhibet Ecclesiæ dogmata, morum doctrinam, disciplinam, consuetudines, illiusque administrationem: recenset insuper vitas illustrium Virorum, qui Ecclesiam suis scientiis, aut sua sanctitate illuminarunt: necnon describit hæreses veritatem oppugnantes æque ac Concilia, quæ ejusmodi errores debellarunt. Ecclesia Catholica exinde quoddam haurit emolumentum, quod quiscunque alius hæreticorum cœtus ex hoc studio haurire non potest; sola enim illa usque ad Christum Dominum, qui hanc Ecclesiam fundavit, originem suam repetere, illamque serie nunquam interrupta a sæculo in sæculum ad nostra usque tempora continuatam demonstrare valet, omnesque illi, qui nos usque ad mundi finem sequentur, pariter eandem perpetuitatem, firmitatemque reperient, eoquod